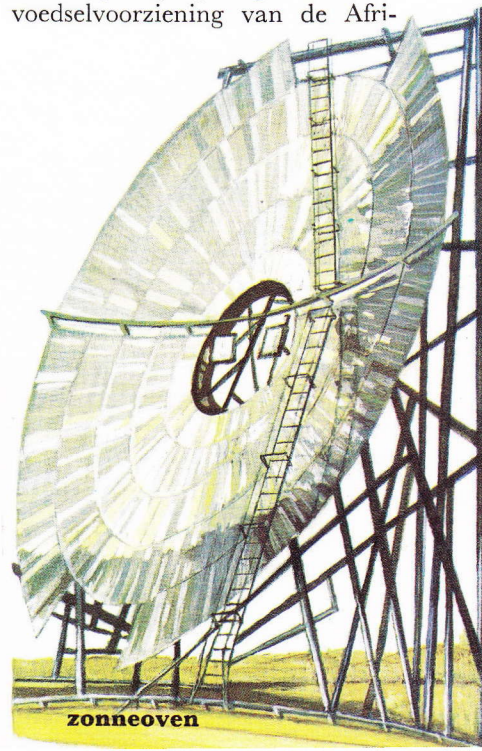
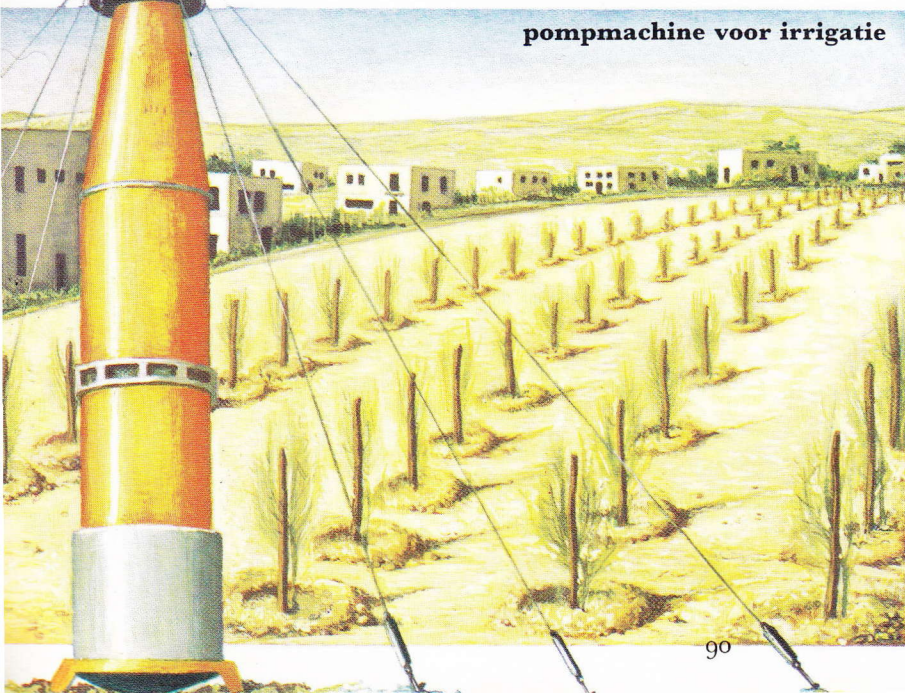

De strijd tegen de woestijn

De enorme woestijngebieden die in het Afro-Aziatische continent en elders in de wereld voorkomen hebben de mens altijd voor grote problemen gesteld. De belangrijkste hinderpaal is ongetwijfeld altijd het tekort aan water geweest, wat een grote invloed op de plantengroei uitoefent. Van bij de aanvang van de geschiedenis der Egyptenaren (3500 vóór C.) werden irrigatiekanalen gegraven, die onder het beheer van de farao stonden. Op die wijze groeide langsheen de boorden van de Nijl een administratieve organisatie, die lang vóór het begin van onze tijdrekening tot bepaalde verwezenlijkingen in staat was. Dat neemt echter niet weg, dat het hongerspook de volkeren van Noord-Afrika voortdurend is blijven bedreigen. Nog uit de periode van de Egyptische oudheid is een granieten hongermanifest overgebleven, waarop de koning in hiërogliefenschrift zijn jammerklachten liet neerschrijven: de ganse bevolking leed honger, omdat de overstroming van de Nijl zeven jaar was weggebleven. Tot op deze dag wordt een deel der

Afrikaanse bevolking voortdurend door de honger achtervolgd. Hierin ligt voorzeker een der belangrijkste oorzaken van de achterstand van dit continent en van de trage evolutie en aangroei van zijn bevolking. Alle zware arbeid ten spijt, won de woestijn gedurende eeuwen steeds veld op de vruchtbare grond. Dat was niet alleen het geval in de Sahara of in de Negewoestijn, maar hetzelfde verschijnsel deed zich in de Amerikaanse woestijngebieden voor. De strijd tegen de woestijn is ondertussen een wereldprobleem geworden, waarbij een groot aantal landen geïnteresseerd zijn. De wereldbevolking neemt snel toe; een groot deel hiervan lijdt in een of andere vorm honger. En al menen sommigen dat Afrika weinig goede vooruitzichten in verband met de landbouwexploitatie biedt, toch geloven andere technici, dat een degelijke aanpak van het probleem zou toelaten grote stukken land in cultuur te brengen. De Braziliaanse geleerde Josué de Castro is de overtuiging toegedaan, dat de eeuwenlange koloniale exploitatie rampzalige gevolgen voor de voedselvoorziening van de Afri-

pompmachine voor irrigatie

zonneoven

kanse bevolking heeft gehad. De Romeinen zijn ermee begonnen en hun uitspraak "Carthago est delenda" (Carthago moet verwoest worden) is volgens de Castro het symbool geworden voor de houding van de opeenvolgende veroveraars. De Romeinen putten de grond in de valleien van de Atlas uit om graan voor het moederland te winnen.

De arme fellah heeft in Egypte altijd moeten wroeten om niet van honger te sterven, omdat de Nijl vaak zo wispelturig was. Na constructie van de reusachtige stuwdam bij Assoean en door de continue irrigatie van de bodem werd deze gedeeltelijk uitgeput; inderdaad, het winnen van uitvoerteelten op grote schaal zonder voldoende bemesting heeft geleid tot een verarming van deze bij de aanvang geschikte grond. In de eerste helft van deze eeuw groeide de geproletariseerde Egyptische bevolking van 8 tot 19 miljoen aan! Van al deze problemen is de wereld zich na Wereldoorlog II vooral bewust geworden, misschien wel wat te laat, want de ontvoogding van de Afrikaanse landen, die sedert de laatste decennia aan gang is, heeft wel eens aanleiding tot bloedige botsingen gegeven. Sedert 1951 heeft de Unesco (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) het probleem van de onvruchtbare zones in haar programma ingelast. De vereniging stelde zich voor de inspanningen op dit gebied beter te coördineren, de studie en het onderzoek van de aride gebieden uit te breiden en plaatselijke instituten te steunen. In 1957 werd dit project verder uitgewerkt. Bij het wetenschappelijk onderzoek in de onvruchtbare gebieden waren reeds 16 landen betrokken. Voor een periode van 2 jaar werd ongeveer

24 miljoen BF voorzien. Dit bedrag moest voor een gedeelte worden besteed aan het inrichten van de woestijnonderzoeksinstituten te Kaïro en te Beersjeba in Israël. Ook andere gespecialiseerde organisaties van de Verenigde Naties verlenen hun medewerking ter oplossing van dit nijpende probleem, onder meer de Voedings- en Landbouworganisatie en de Meteorologische Wereldorganisatie. Wat werd nu tot op dit ogenblik gerealiseerd? Er werd in de eerste plaats voor water gezorgd: men bouwde in Pakistan een stuwdam waardoor men in de toekomst 90 000 ha nieuwe landbouwgrond zal kunnen in gebruik nemen; in Noord-India legde men artesische putten aan en in de Negewoestijn pijpleidingen, waardoor het water van de Yarkon, die ten noorden van Tel Aviv in de zee uitmondt, naar de noordelijke Negew kan gevoerd. Wetenschapsmensen bestuderen de mogelijkheid zeewater te ontzouten en kunstmatige regen voort te brengen. Het vruchtbaar maken van de woestijnachtige gebieden stelt tevens het probleem van de energie, onmisbaar om de grote,

De steeds aangroeiende wereldbevolking stelt het probleem van de voedselvoorziening op zeer scherpe wijze. Vooral in de onvruchtbare woestijngebieden, die altijd door de honger werden bedreigd, zijn ingrijpende maatregelen noodzakelijk gebleken. Sedert enkele jaren houdt de Unesco zich dank zij financiële hulp en wetenschappelijk onderzoek op doeltreffende wijze bezig met de exploitatie van deze gebieden.

moderne pompmachines in beweging te brengen. In de hete gebieden wordt de zonnewarmte opgevangen door middel van parabolische spiegels en in "ovens" geconcentreerd. Op die wijze kunnen temperaturen van 3000°C worden ontwikkeld. Men zoekt nu verder om deze uitzonderlijke krachtbron rationeel te gebruiken. Ten slotte bestudeert men de levensreacties van mensen en dieren in de woestijnen. Zo heeft men vastgesteld, dat zekere schapen het mits bijzondere voorzorgsmaatregelen in de woestijnen best kunnen uithouden.

